

שו"ת חתם סופר חלק או"ח תשובה רח

עד כאן דברי הרב מכאן ואילך דברי התלמיד, כבר כתבתי במקום אחר שנתקשיתי על כל בניי המקדשות, הראשון והשני והשלישי במהרה בימינו שאין א' דומה לחבירו, והכל בכתב מיד ה' עלי השכיל [כדה"י א' כ"ח י"ט] עפ"י דוד ושמואל הרואה בניות ברמה, והשני ע"י חגי זכרי' ומלאכי, והשלישי ע"י יחזקאל [מ' - מ"ד] וקשה אין הנביא רשאי לחדש והיה להם לעשות כמדת חצר המשכן במדבר. ושם אמרתי, שזהו פירוש הפסוק בפ' תרומה [כ"ה - ט'] ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו, ודרשינן פ"ב דשבועות [ט"ו ע"א] וכן תעשו לדורות, ולפע"ד קאי גם אככל אשר אני מראה אותך כן תעשו לדורות, שלעולם אני מראה אתכם תבנית הבנין ההוא, וכיון שהקב"ה התנה בתחלה שיבנה כאשר אני מראה א"כ אין כאן חידוש שחידש הנביא, ואולי גם בזה מיושב הא דעפ"י נביא נבנה כי בנין בהמ"ק צריך להיות עפ"י נביא ככל אשר אני מראה. [עיין שו"ת חיו"ד סי' רל"ו]:

שו"ת חתם סופר חלק יו"ד תשובה רלו

ע"כ לפע"ד לא צריכים לכהן מיוחס, ונאכל שם מן הפסחים עכ"פ, שהותר טומאה בציבור בער"פ, ול"צ לשקלים ולא לכהן הגדול. ובהדי שותא, מאז היה צל"ע למ"ד ארון גלה לבבל [יומא נ"ג ע"ב], א"כ למ"ד קדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבוא ואף מקום מקדש וכדעת הראב"ד [ה' בית הבחירה פ"ו הי"ד], עיין מג"א סוף הל' ט"ב [סי' תקס"א סק"ב], ועיין פ"ב דשבועות [ט"ז ע"א], א"כ מנ"ל בבית שני לבנות בהמ"ק בלי ארון וקרובים. בלא"ה יש לתמוה על כמה שינויים בכלים ובבנין ממשכן ומזבח של מרע"ה, וגם בנין בית שני שנוי מהראשון, ובנין שעתיד בנבואת יחזקאל שנוי מכל הנ"ל, אע"ג הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל [דה"א כ"ח י"ט], ע"פ נביא, מ"מ הא אין נביא רשאי לחדש דבר אלא לשעה לא לקיום. והי' נ"ל דהיינו דכתיב [שמות כ"ה ט'] ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו, פירש"י לדורות, והוא מש"ס פ"ב דשבועות [י"ד סע"ב], ועיין רמב"ן שהקשה. ולפענ"ד דקאי אהתחלת הקרא ככל אשר אני מראה אותך עתה כן תעשו לדורות ע"פ אשר אני מראה בכל בנין ובנין אראה איך יעשה זה משונה מזה, א"כ הרי העיד הקב"ה מתחלה שישכיל בכתב מידו לנביאיו, ואין כאן דבר שחידשו נביאיו נגד דין תורה. אך קשה מהארון דבית שני. נ"ל מש"ה כתיב [שם כ"ב] ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת מבין שני הכרובים, לומר טעם הארון והכרובים הוא רק עיקור לצורך מקום מועד לדבר עם מרע"ה מבין ב' הכרובים, וכשאין נביא כמרע"ה הראוי להוועד עמו מבין שני הכרובים אין הארון מעכב. ואם יש אתו דבר אלקים יודיעני:

**לבוש
מלבי"ם**

ספר שפת אמת - שמות - פרשת תרומה - שנת [תרמ"ד]

במדרש לקח טוב נתתי אל תעזבו את המקח כו' יש בו זהב כסף כו'. פי' שע"י התורה יכולין ליקח הטוב ולהעלות כל הדברים שבעולם למצוא הטוב בהם. כי הלא כל מה שברא הקדוש ב"ה יש בו הטוב כמ"ש וירא אלקים כו' כל אשר עשה כו' טוב כו'. אך התורה היא המורה דרך איך למצוא בכ"ד הטוב. ולכן אחר קבה"ת אמר ויקחו לי תרומה כו' שבכח התורה ירימו כל המינים הללו כסף וזהב כו'. והתורה היא ראשית ושורש כל הברואים כמ"ש באורייתא ברא קוב"ה עלמא. ולכן בכח התורה יכולין להעלות כל הדברים לשורש העליון. ובאמת לקח טוב קאי על כל העולם ומלואו. אך בתנאי תורתנו אל תעזבו. כי הכל א'. כאשר ראינו שזכו בני"ו והעלו כל הדברים עד ששרתה שכינה במעשי ידיהם ונתברר שהכל מתאחד בשורש העליון והקב"ה והתורה הוא חיות כל הבריאה ונתקיים עתה מה שקיבלו אבותינו והקדימו נעשה לנשמע. שתכלית מעשה המשכן הי' מ"ש ונועדתי לך שם כו'. שע"י תיקון העשי' שהעלו כל המעשים אליו ית'. זכו לשמוע בהם קול דברו. וזהו העדות דכ' משכן העדות שביירו הטוב הנגנו במעשה בראשית. דכ' מה רב טובך כו' צפנת ליראיך. דאי' שמא דקוב"ה סתים וגליא. וכמו כן אורייתא סתים וגליא. וכמו כן ישראל סתים וגליא. שיש בהם חלק נסתר שכ' עליו חלק ה' עמו. ושמעתי מפי מו"ז ז"ל עמ"ש בזה"ק מי זאת הנשקפה דהם תרי עלמין דמתחברין. פי' מי לשון נסתר. זאת לשון נגלה. רק שבנ"י המה מאמינים בני מאמינים ויודעין היטב דגם עוה"ז הנגלה הוא מקושר ומתאחד לעולם העליון כו'. ולפי דברינו הנ"ל יתכן ביותר שבנ"י עצמם נק' מי זאת ע"ש שיש בהם בחי' סתים וגליא והמה עדים על הש"י שהכל רואין אם כי המה בני בשר כמוהם. יש בהם

אור הצפון. וז"ש מה רב טובך שהוא חלק הנשמה כו'. פעלת נגד בני אדם שרואין מתדמין להם ואינם יכולין לעמוד על עצמותם. וללמד על הכלל כולו יצא. שממילא כל חכם מבין מזה שבכל הברואים כך יש בהם חיות הבורא. ואין שום דבר נפרד משורש החיות. ובמעשה המשכן ביררו בני"י זה העדות. וכ' ויקחו כו' מאת כל כו' ידבנו לבו כו' אח"כ וזאת התרומה. והמה ב' הענינים מי זאת כנ"ל. ענין הראשון בנפשות בני"י בעצמם. לכן כ' לשון יחיד. וכתב תרומתי. ועי"ז אח"כ וזאת התרומה זהב כסף כו'. שיוכלו להעלות כל הדברים ג"כ. לכן כ' מאתם לשון רבים. וכתב ככל אשר אני מראה אותך כו'. פי' שהראה הקב"ה למרע"ה שורש המשכן וכל כליו בשמים. וכמו שיש חלק למעלה מכל מעשה התחתונים. כן מובן שיכולים התחתונים להשיג התדבקות בכל מעשי העליונים. וז"ש וכן תעשו:

זהר

ספר שפת אמת - במדבר - פרשת במדבר - שנת [תרמ"ח]

במדרש מי זאת הנשקפה כו' עמ"ש בפ' תצוה בשם מו"ז ז"ל עמ"ש בזוה"ק מי זאת תרין עלמין ניהו כי מי לשון נסתר וזאת נגלה ולבני"ה הכל אחדות אחד שיודעין שגם הטבע דבוקה בשורש הנסתר ע"ש. ואיתא שמא דקוב"ה סתים וגליא ואורייתא סתים וגליא וכמו כן ישראל יש בהם בחי' סתים וגליא.

ספר שפת אמת - שמות - פרשת תרומה - שנת [תרמ"ו]

במדרש כי לקח טוב נתתי. כבר כתבתי במ"א מזה כי ע"י התורה יכולין למצוא הטוב בכל מעשה בראשית דאמרו חז"ל באורייתא ברא קוב"ה עלמא. הביט בתורה וברא העולם. ויתכן שהוציאו כן ממאמרו ית' בכל מעשה בראשית וירא אלקים כי טוב. וירא אלקים כי טוב. והיינו שהביט בכל דבר שנמצא בו ד'ת שנק' טוב. ומקודם החטא ה' נגלה הטוב ואח"כ נתערב רע בטוב כי הנה הכל תלוי בזה האדם שהוא כלל הבריאה שנק' עולם קטן. והוא המקיים התורה ועל ידו נמצא הטוב בכל מ"ב דכ' וירא אלקים א"כ אשר עשה והנ"ט מאוד. דרשו חז"ל מאד זה אדם. ואח"כ ע"י החטא ה' תערובות. ובקבלת התורה הותקן הקלקול. וכ' מקודם ויהי משה בהר מ' יום ומ' לילה שקיבל כל התושבע"פ. והוא הציור פנימי של כללות בני"י. לכן ה' מ' יום כדי יצירת הולד. דכ' עם זו יצרתי כו' משמע שיש לבני"י צורה מיוחדת וע"ז אמרו אתם קרוין אדם כו' שזה הציור אדם שכולל כל מ"ב נמצא רק בבני"י שהוחזר להם הארה הראשונה שהי' קודם החטא. ובכח זה ויקחו לי תרומה כו' היינו להרים כל הבריאה. ובוודאי אלו ה"ג דברים המנוין כאן הם שורש כל הבריאה. ומה שנק' תרומה הגם כי מאלה המינים נתנו כל הנמצא אצלם. רק שע"י זו הנדבה ה' עלי' לכל הבריאה. ע"י תרומה זו שהרימו הראשית ושורש הטוב הגנוז במעשה בראשית ניתקן כל מ"ב:

ספר שפת אמת - שמות - פרשת תרומה - שנת [תרס"א]

במדרש לקח טוב נתתי כו' תורתי אל תעזבו אל תעזבו את המקח כו'. בכ"מ שתלך קיטון א' עשה לי כו'. הענין הוא דמקודם כ' ויהי שם עם ה' מ' יום ומ' לילה. שמרע"ה נעשה כולו תורה. אך איתא הרבה עשו כרשב"י ולא עלתה בידן רק כמדת ר' ישמעאל הנהג בהם מנהג דרך ארץ היינו כמ"ש בכל דרכיך דעהו. ובזוה"ק ודברת בס בשבתך כו'. להיות מנהיג כל המעשים עפ"י התורה. וכן ה' בכלל ישראל כי לא היו יכולין להימשך אחר מדרגת מרע"ה. רק עכ"פ אל תעזבו כמ"ש עץ חיים היא למחזיקים בה. וקיטון א' עשה לי להיות עכ"פ איזה הארה מן התורה בכל המעשים. שלא להיות נפרש מן התורה. ואז יש לכל ישראל דביקות במדרגת מרע"ה. והכתוב מדמי להדדי דכתיב ועשו לי מקדש כו' ככל אשר אני מראה אותך. פי' הגם שהמשכן הוא מדריגה שלמטה ממדרגת מראות משה בהר. אעפ"כ ושכנתי כו' ככל אשר אני מראה אותך. וב' מדרגות אלו הם בחי' השבת וימי המעשה. שבת יעשה כולו תורה. ומתגלה מדרגת מרע"ה. ובימי המעשה קיטון אחד עשה לי כנ"ל:

ספר שפת אמת - שמות - פרשת תרומה - שנת [תרס"ד]

ויקחו לי תרומה. אין קיחה אלא תורה כמ"ש לקח טוב נתתי. כמו שהקב"ה נתן לנו תורה מן השמים. כן צריכין בני"י לחדש דברי תורה. וזהו תורה שבע"פ שחידשו חכמי ישראל. וכל דבריהם כתובים בשמים. כדאיתא בזו"ח שיר השירים מילי כתובין למטה ומילך חקוקין לעילא. וכ"כ בגמ' הקב"ה אומר מאיר בני אומר כו'. וכמ"ש בזוה"ק

בפסוק ואשים דברי בפיך כו' לנטוע שמים כו' עמי אתה. עמי בשותפות. הגם כי הכל מן התורה שבכתב נדרש. אבל רצונו ית"ש שיחדשו בני"י הדברים. וע"ז כתיב בכל פרשה וידבר ה' לאמר. שבנ"י יאמרו פי' הדברים. וע"ז כתיב תנו עוז לאלקים אין עוז אלא תורה. זהו ויקחו לי. כמ"ש תן לו משלו שאתה ושלך שלו. וע"ז כתיב ה' עוזי ומעוזי. התורה שלו והתורה שלנו הכל משלו. וכל אלה הבנינים המשכן וביהמ"ק. הכל הוא מכח אותיות התורה. כמ"ש חז"ל יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנברא בהם שמים וארץ. וע"ז כתיב כח מעשיו הגיד לעמו. כמו שברא העולם בכ"ב אותיות. כן צוה לבנ"י שיעשו בנינים באותיות התורה למעלה ולמטה כמ"ש שם בזהר לנטוע שמים וליסוד ארץ:

במדרש יש לך מקח שיש בו שדות כרמים כסף זהב כו'. פי' כמו שנבראו כל מעשה בראשית על ידי התורה. א"כ יכולין למצוא דברי תורה בכל מקום ובכל מעשה. לכן תורתנו אל תעזובו. פי' בכל המעשים יהיה לאדם חלק בתורה על ידם. כמ"ש קיטון אחד עשה לי. בכל הדברים יהי חלק וראשית לה'. והגם כי לנו שנטבעין בגשמיות נקרא זה חלק ותרומה לגבוה. אבל באמת נהפוך הוא. כי זה החלק וניצוץ הקדוש שבכל המעשים. הוא העיקר והמחיל כל המעשים. וז"ש חסידים הראשונים עשו תורתן קבע ומלאכתן עראי. פי' בכל הדברים ה' התורה העיקר אצלם. והמלאכה והמעשה הטפל כמו שהוא באמת. ולנו הפשוטים צריכין עכ"פ לראות ליתן תרומה וחלק לה' בכל המעשים כנ"ל:

יפתח איש צור וגו' לא להציא כורה אחר כורה שהוא חייב כחצ הרא"ם ז"ל וחיימה דהא סברא זו נחצטלה בנמר' חמה שאמרו שם חנניך לריכי לכו וחי כחצ רחמנא כי יפתח ה"א הוא דסגי זכיסוי אבל כורה לא סגי ליה זכיסוי עד שיסתמנו ויחלאנו עפר וחי כחצ רחמנא כי יכרה ה"א כירה הוא דנעבי כיבוי חסום דנעבי מעשה אבל פוחח דלא עביד מעשה חימא כיסוי נמי לא צעיק קת"ל עכ"ל והרג"א חסצ לחצרו וז"ל ויש לומר דהא דקאמר החס כך היינו קודם לידעין כי יכרה איש דילפינן מיינה דכורה אחרון חייב אבל כיון לידעין קרא דכי יכרה איש דילפינן איש כורה ולא שנים ומחך למדכו דאחרון חייב אם כן אין לריך לחירון הראשון דחריטין דקרא נכחצ צצביל להודיע דסגי ליה זכיסוי רק דקרא אחא ללמוד דיש כורה אחר כורה ודרך החלמוד לומר כך מנא לן למילף דאחרון חייב עד דמסיק חלמודא הדרשא דמתנה יליף דאחרון חייב אבל השמא דיש קרא דאחרון חייב אם כן קרא כולו להכי הוא דאחא ואף על גב דהוי חצי לחרוני דלא קשיא לריך כי יכרה דאף כורה סגי ליה זכיסוי כיון דהאמת הוא דהך כי יכרה לכורה אחר כורה דאחא כדילפינן תמיש צור ולמה נפרש דקרא אחא לריוקא לומר דאף כורה סגי ליה זכיסוי זהו דעה רש"י עכ"ל ולא דק צמחי דקאמר כיון דהאמת הוא דהך כי יכרה הוא לכורה אחר כורה כו' דמנ"ל שהאמת הוא כך דהא לא שמעין תמיש אחר כורה כו' רק שאלה חייב אבל עדיין לא ידעין איזהו אם הראשון או האחרון עד דילפינן מובחמ יתיה לו מי שהתימה. שלו דהיינו האחרון שעשה שיעור חיימה וסקין ואם כן עיקר דרשא דהאחרון חייב מחרוייהו מובחמ יתי' לו ותמיש נפקא מחרוייהו לריכי ומחד לא נפקא וע"כ כי יכרה לגופיה הוא דאחא דסגי ל' זכיסוי דלאחרון חייב לא משמע מיני' זכי יכרה איש דהיינן יכולין למיחד מנ"ל לחלמודא לומר דהאחרון חייב שמא הראשון חייב וכי יכרה לגופיה הוא דאחא דסגי ליה זכיסוי וכל שכן דמובחמ יתיה לו לחודיה לא הוי שמעין כלום צלא איש ואם כן ע"כ כורה אחר כורה לא חכי יכרה נפיק ויחד החיתה על רש"י צמקומו והרג"א צחיים טרמ ואין להקשות דהא והמח יתיה לו לשור פסולי המוקדשין הוא דאחא מי שהתח שלו כלומר שראוי לו שחומר צהנאה לאפוקי פסולי המוקדשין שאסור צהנאה ח"כ לפחח כצילה הוא דאחא דאם כן האור יתיה לו או הנופל יתיה לו מצעי ליה ומדכחצי והמח וגו' ש"ת מי שהתימה שלו דהיינו כורה אחר כורה : (ז) רש"י ונקדצא דהיינים לדון עם זה ולישבע לו שלא שלח ידו צשלו כחצ הרא"ם והרמב"ן ז"ל כחצ צזה והכחן שיקדצ אל האלקים לישבע שנגנבה כמו שהוא טוען כו' עכ"ל ר"ל וצזה קשה על רש"י שפי' שהצבעה היא שלא שלח ידו שהרי עיקר היא על טענתו שטוען שגונב ועל זה לריך לישבע והשיי הרא"ם צעצור רש"י שמא שאלה לישבע שלא שלח ידו צשלו היה חכוין צו גם כן לכלול צו גם הבניצה וז"ל שכיון שנגנב הרי שלח ידו צשלו יוחד חמי ששלח ידו להשתמש צו לנרצו צלצד עכ"ל והקשה עליו הרג"א ח"ל והרג"א רצה ליישב דצדי רש"י הא דכחצי אם לא שלח ידו היינו צכלל זה גם כן השצבעה דלינה צרשוחו ושנגנבה חמנו ודצד זה לא יתכן דמה ענין שאינה צרשוחו אל שלא שלח צו יד שהרי אף על גב צלא שלח צה יד אפשר שהוא צרשוחו וכמר צה ועוד דלא הועיל כלום דאף אם נודע שאינה צרשוחו מנ"ל שנגנבה שמא פשע צה ושומר חנם חייב צפשיעה עכ"ל הרג"א וצאחמ נפלחחי על הרצ האריה מחר כי ישא חנם ולא דקדק צצדי הרא"ם ויצא צעקיפיון עליו להחליף צצרו ולשונו צמה שלא היה כן דעה הרא"ם ז"ל ולא עלה על דעמו מעולם והוא שינה לשונו כדי לסוחרו וכשיכניס הוא אחר כך צדוהקין שלו שחכצ צסם הרא"ם איך שאלה שכולל צה צצועה שאינו צרשוחו ומחצ לסוחרו כדי שיפלו עליו הקושיות שהקשה חה הלשון לא צא מעולם צצדי הרא"ם ז"ל אלא כמו שחצחתי לשונו שכיון שנגנב הרי שלח ידו צשלו יוחד חמי ששלח ידו להשתמש צו לנרצו צלצד ויה"פ כשישבע צלשון שלא שלח צו ידו צפקדון יש ומשמעות לשונו זה שחי עניינים האחד שלא שלח צו ידו להשתמש צו לנורצו אע"פ שלא היה דעמו אז להחזיק צו להיוחו שלו אלא הימה כוונחו להחזירו אחר כך לצעליו חפי' הכי גזלן הוא וחייב חפי' צאונסין וגם כלול צמשמעות לשון זה שלא שלח צו ידו להחזיק צו להיות שלו לחלוטין כגון שהחציא אוחו חפתי צעליו שלא ירואו ויוכל לטעון נגנבה חמנו אע"פ שלא נשתמש צה לא שהיה מחכוין צאוחו שליחות יד להחזיק צה כשלו ושלא

להחזירו לצעליה ועל אוחו המעשה הוא טוען שנגנבה חמנו ואם כן הוא עלתו הגנב לפי צצרו זה הוא משמעו לשון הרא"ם ולא הזכירו צלשונו צצועה שאינה צרשוחו ולפי זה אין כאן שום מקום לקושיית הרג"א שהקשה על הרא"ם ז"ל כי ודאי כל צצריהם צצורים וכחיים לחצין אין צהם נפחל ועיקש ולפי זה ספיר כחצ רש"י אחרי כן צמלחמ על כל דצד פשע שיחלל שקרן צצצועתו שיעידו עדים שהוא עלתו נגצו כו' כלומר והיינו שקרנותו שהוא כצד נשבע שלא הימה כוונחו להחזיק צה כשלו וטוען שנגנבה חמנו ואף על פי שיהיה נמשך חמנו שאינה צרשוחו ח"מ אף נופלח עליו הסחירות שחכצ עליו הרג"א : (ז) רש"י שלש פעמים לפי שהענין מדצד צצציעיה הוצרך לומר שלא יסחרסוב' רגלים חמקומו כחצ הרא"ם ח"ל והרצ ז"ל הביאו צקרא דג' פעמים כדי לפרש אוחו צצוק העפיון עכ"ל משמע דק' לו למה לא הביאורש"י ז"ל חיר לעיל על פסוק דשלו רגלים חמוצ לי צצנה ועל זה השיב כדי לפרש אוחו צצוק הענין כו' וכן כחצ הרג"א צפירוש ח"ל שלא יסחרסו רגלים דכיון דכולה שצח לא יהיו נוהגין רגלים אף על גב דצד האיר על השצח שלא יסחרם היינו שצח דקדושתו חמוצ אבל שלש רגלים שאין קדושתן חמוצה כשצח לריך לאשחזעין ופירש זה על שלש פעמי' צצנה כדי כו' עכ"ל הרי משמע שגם הוא רוצה ליישב למה לא פי' רש"י ז"ל זה על פסוק דשלו רגלים וגו' וישצו צרוחק ואני אומר שאין זה קושיא כלל דודאי על פסוק דשלו רגלים לא הוצרך רש"י לפרש זה שסמך על מה שפי' גצי שצח צפסוק וציום השציעי חצצוח אף צצנה השציעיה לא חיעקד שצח צרשחית חמקומה שלא חלחמ הואיל וכל השנה כולה קרויה שצח לא חנהוב צה שצח צרשחית ע"כ ומחילא נשמע דה"ה כל הפרשה המצדצח צצציעיה חמועדות נכחצה כאן כדי שלא נלחמו שיעקרו שצחחן חמקומו הואיל וכל השנה כולה קרויה שצח ולא הוצרך רש"י לפרש כלום שם אבל הכא גצי שלש פעמים יראה וגו' שפירשו שגם צצציעיה יעלו לרגל ויראה כל זכורם לפינו יח' הוצרך לפרש זה כי זה היה לנו טעם אחר שלא יעלו צצציעיה לרגל כמו צשאר השנים לא מטעם שנקרא שציעיה שצח כי ה"א אף על פי שחמויבים לחוג ולצצוח לחועדים צצציעיה כמו צשאר השנים ח"מ לא יחויצו לעלות לירושלים כי צשנים האחרות היו חמחרין נדדים ומצצות גם היו חשין חרותו וצכורים ומעשרות צצציעים עד הרגלים וצרגלים הביאום עמהם צפרע מעשר שני להוציא שם צצמחמ י"ט וכ"ס צחג הסוכות שהוא זמן שחמח האסוף דכחצי ציה צפירש צאספך חגרכך ומיקצך ושחמח וגו' וזה לא היו יכולין לעשות צצציעיה שלא היה להם אסוף וה"א שלא יעלו צאוחו שנה כלל לרגל לכך הוצרך הכחוצ לכחוצ כאן צפירוש שלש פעמים צצנה יראה וגו' וזן הטעם הזה ג"כ הוצרך רש"י ז"ל לפרש פה שלא יסחרסו ג' רגלים חמקומו ר"ל אף על גב שיצצחו ויחוגגו צמועדים לא יאחרו אין חנו לריכים לעלות לירושלים חן הטעמים שחצחתי צא הכחוצ דשלו פעמים יראה וגו' להזכירו שלא יסחרסו עלייה הרגלים חמקומו כ"ל :

סליק פרשת משפטים -

פרשת תרומה

(ב) רש"י יפרישו לי מחמוסם נדצה ע"כ חלשון הרא"ם משמע שמה שאמר רש"י יפרישו לי מחמוסם נדצה הכל הוא פירוש של חרותה כדי להודיע חרותה זו נדצה היא ולא חובה וכ"ל דאינו נכון דא"כ מה לריך רש"י להאריך צלשונו כל כך לא היה לו לומר דק חרותה הפרשה כדי שלא נעשה לומר שהוא לשון הרמה והגצבה ואח"כ הל"ל הפרשה מחמוסם נדצה להודיע דחרותה זו היא מחמוסם נדצה מה לריך לחזור ולומר יפרישו לי שלא הזכירו אלו המלות צחורה לפי צצרו לכו אומר אני צלשון זה שאמר רש"י יפרישו לי מחמוסם נדצה צא להודיע חיבור וקישור פשע של פסוק זה דויקחו לי חרותה חפתי שק' לו ז"ל ויקחו לי ויחמו לי מצעי ליה שאין מלח לי נופלח על הלקיחה דק על הנחינה ואע"פ שפירשו לשמי אין זה חלוי צמלח ויקחו כי גם אם הי' כחוצ ויחמו לי היינו לריכין לפרש לשמי דמה שייך נחינה לו יחצ' כצד הכל שלו כי לה' הארץ ומלואה לכך פרש"י חמלה פי' המלות ואמר לי לשמי חרותה הפרשה ואמר כך רוצה לחצד ולקשר פשע הכחוצ דרצו להודיע היאך נופל חלת לי על ויקחו ואמר יפרישו לי מחמוסם נדצה ומלח

ותלח יפרישו הוא פירושו של ויקחו מדכתיב אחריו חרותה וי"ק מה
 היא הלכות' שנופל עליו לשון לו היא הפרשה ר"ל צעה שגוקח ותפריש
 מביטו תחובו נדבה חסיה אוחו הלקחה והפרשה תביטו לשמי ואם
 כחז ויחבו הייתי אומר שאין צריך לשמי אלא הנחיתה דהיינו כשנוטנו
 חידו ליד הנוצר אעפ"י שחלח לקיהחו חן הכיס היה לנורך דבר אחר
 לכן כחז ויקחו לי לומר שהלקחה שגוקחו ותפרישו חן הכיס או חן
 החיבה תשאר המעות גם היא חסיה לשמי וכמו שהדיון כן הוא בני
 חרומה הניחח לכהן צריך להפרישה חן הכרי של חנוכה לשם חרומה
 ואשר אחר הרג"א כאן על פרש"ג שפי' חרומה הפרשה ח"ל לא חרומה
 המיחה לכהן עכ"ל אינו נכון כי גם לשון חרומה הנאמרת בני נחית
 לכהן פירושו גם כן הפרשה ע"ש שתפרישה חן הכרי של חנוכה ואינו
 לשון הרמה והגבהה כמו חרומה להכא וגם היא היחה נדבה דהא אפי'
 חטה אחת פוערה כל הכרי וכמו דהסא עכ"פ צריך ליתן ה"ג לא בני
 דלא יתן כלום שעכ"פ צריך ליתן אלא שיתן מה שירצה ואין חיוב
 ציניהם אלא דהסא פירושו הפרשה חן הכרי של חנוכה והכא פירושו
 הפרשה חמון שביטו או בחיבתו כך הוורג רש"י גם לפרש הכא
 שפירושו הפרשה ולא ל' הרמה והגבהה חבו פירושו של חרומה יפרישו
 לי תחתיכם ואנז זה חסיים דבריו ואומר נדבה כדי להודיע שהפרשה
 הנאמרי' צמח חרומה כלומר מה שירצה היא הפרשה נדבה ולא חונה
 לחא שיעור צה כך וכך ומה שאמרו הר"ם אכל לא מפני שמלח לי
 אינה נופלת על הלקחה כי תלחני קחה לי עבלה שושלח וקה לי
 חסש שבי גדיי עזים עכ"ל ר"ל דלא דק שם בדברי רש"י ז"ל שאם כדבריו
 חי יכריח לרש"י ז"ל לפרש על וקה לי תחש שני גדיי עזים קח לי חשלי
 הם ואינם גול ע"כ דמתא אינו אלא כמשמעו הבאח דבר א הענש אם
 לא נאמר שקשה לרש"י היאך טפל תלה לי על תלה קח ושם אין שייך
 לומר לשמי ומה שכחז קחה לי עבלה גם כן הכי פירושו קח והפרש חן
 עדרך לשמי עגלה וגו' ורש"י לא הוורג לפרש שם מפני שמוזן תאליו
 סם מעניין כל הפרשה הנאמרת קודם מה שאין כן כאן שהוא החלח
 ענין הוורג רש"י לפרש ועוד ר"ל שכל לת"ד הנאמרת בני הסם יחז'
 צעניינים כאלו כגון כי ידור נדר לה' כולם פירושו לשם ה' כי אין
 שייך לומר שגודרין לו או שעושין לו וכה"ג כי הכל פירושו לשמו ורש"י
 פי' כן הכא וגזי ועשו לו וה"ה צבוק כי אלו צנין אכל לכולן וכאן הוא
 חוכרת יוחר מרכיב חס ארעצלא אומר לך וכתיב השמים ושמי השמים
 לא יכלכלוך והיאך יעשה לו תקדש אלא הכונה לשמו וה"ה כל לת"ד
 הנאמרת עליו יח"ל : (ג) רש"י והז וגו' כולם צאו צנדבה כו' חן
 חן הכסף כו' ע"כ הוכרח רש"י לומר כן אע"ג שגם כסף צא צנדבה
 כמו שמשמע מלשונו צמוך ג' חרותו כו' ואחא חרותו המשכן נדבה
 כל אחר ואחר שלש עשרה דברים כו' משמע שכל הי"ג דברים צאו
 צנדבה וגם הכסף אחר תפן אלא מדכתיב אחריו ועשו לי תקדש וגו'
 ולתקדש דהיינו המשכן לא חזינו שהוורג שם כסף יוחר מכסף של
 צקע לגלגולת כמו שאומר צפי' לכן פי' דכסף דהכא לא תיירי צכסף
 של נדבה אלא ח"ת גם כסף הביאו לנדבה צמוך הי"ג דברים ועשו כלי
 שרת : (ד) רש"י ועזים טוה של עזים לכן חרונם אונקלוס ומעזי
 הבא חן העזים כו' פי' לא שפירושה של המ"ם דומעזי חן שאין זה לשון
 החרגום ועד שאם היה פירושה חן היה לה ליקד ומעזי ציר"י חח
 המ"ם והרי היא נקודה צב"א אלא ר"ל דמתחרגם אונקלוס ועזים
 ומעזי ולא חרונם עזים שהוא שם של חן העזים עמון כי מעזי הוא שם
 דבר והוא הטוה של עזים לא שם המין עמון ר"ל : (ו) רש"י אצני
 שהם שחים הוורכו שם לנורך האפד צואחה חויה עכ"ל לשון הרא"ם
 וכלו אחר שחי אצני שהם אכל אין מאחר אצני שהם כולל של אפר ושל
 חסן שהן שלשה השחים של אפר והאחר של חסן עכ"ל ופירושו דע"כ
 אצני שהם אינו כולל לא שחי אצני שהם שהוורכו לאפד אכל אצן שהם
 של חסן הוא כולל באצני חלואים שכולל כל הי"ג אצנים שהיו צמסן
 דאל"כ למה הוויאו הכחוב חן הכלל של אפר י"ג אצנים שצמסן לפורטו
 צפני עמון דבשלחא אצני שהם של האפר פרט משום שלא היה האפר
 אצנים אחרי' רק שחי אצני שהם והוורג להודיע להם שידבדו לאפד אכל
 לחסן למה הוורג לפרט שהם יוחר מאשר האצני : (יא) רש"י מצית
 ומחוק שלש ארומים עשה צלאל כו' וכן הוא צמ' צמס' יוחא פ' צא לו
 כ"ג ומקנין מנ"ל שהיה עושה כל ארון חסם חחיכה אחת של זה צפני
 עמון וכחן זה לחוק זה שחא היו חזפין את של עץ חכמה חחיכות טסי
 חת

זה וחזרו ציחוד כדרך חלמפין כלים ורופץ ליישב דתיחורא קאדייקי
 לה דלמה לו לתכחז מצית ומחון חלפנו דפשיטא לחזית ומחון עשקי
 ציפוי והיה די צלומרו וצפית אוחו וכו' וגו' ומחילא היה ידעין דמצית
 ומחון צריך ציפוי אלא ה"ק עשה שלש ארומות כו' ואינו נראה צעיני
 דמנין להם דהסא ציפוי הוא מצית ומחון שחא חמד אחר קרוי גם כן
 ציפוי ומצית ומחון לגופיה אחא אכל עיקר הקושיא ר"ל שאינה קושיא
 שהרי צכל מלאכה צכה"ג אמתרינן שיש לעשותה צכל אופן הכוי והיופי
 שאפשר משום זה אי ואנוכו ויתן לך יופי וגוי צניפוי יוחר חסלש ארומות
 לחא זה צמוך זה שאם היו טסין טסין ע"כ היו צריכין לחברם ציחוד
 או לארון או הטסין זה לזה ובכל צד מאלו הצדדין לא היה כאן נוי כמו
 שהוא הכוי צשלש ארומות שהם חלקים ושנים מצמוך ומצפנים צבה
 טהור עד שחיה הזוהר מצריק חמני צלי ספק שהיה זה נוי גדול ועוד
 שאם היה טסין מחוצרין ציחוד לעץ או זה לזה לעצמם היו נשתטין
 היחודות והיו נופלין הטסין והיה הארון מחצבה ח"ו צפני כל מה שאין
 כן כשהיו שלש ארומות כל אחד צליקה צחחיכה אחת גם הור זה צהיחה
 נחא ויפה צלופן זה דמשמע שהיחה מחוצרת צלרון של זה צהיחינה
 צחחיכה אחת ועוד ר"ל דקרא נמי מוכח הכי שלא היו טסין טסין דהא
 חסם בני מחחות המסאים דקרא כתיב ועשו חוזה דקעי פחים פחיים
 לחצנה שפירושו טסים טסים ואם היו הצפוי כאן גם כן עטים טסים
 היה לו לתכחז גם כן צכאן וצפית אוחו דקעי פחי זה טהור וגו' אלא
 ע"כ לומר דהסא ציפוי פירושו שהיא כל הציפוי מחחיכה אחת ולא טסי
 טסים דצמקום שאינו מחחיכה אחת אלא טסים טסים כחז דקעי
 פחים כו' ר"ל : (יב) רש"י ויקח וגו' וצויות העליונות חוך לכפרת
 היו נחויים ע"כ ור"ל מה שאמר וצויות העליונות מכה סברא אומר
 כן שאם צויות החחותות היו הטורח מרובה מאל להצביה חן הארץ
 כשהיו צלון לשלח אוחו וגם היה קשה להורידו לארץ צעה חנייחן וגם
 צעה שהיו נוסחין אוחו והולכין חם היו הטבעות מחוצרים מלחמה היו
 השנים ההולכים אחורי הארון צין הצדים הולכים כעורים לא יכלו
 לראוח מפני חתינות גובה הארון שלפניהם שהיו מצדילים להם שלא
 יוכלו לראוח צדרך אשר ילכו צה ועוד שהיה כבד משאו יוחר חס היה
 כן צלי ספק שלכל זה חסש הש"ל לכבד הקהסים הנושחין אוחו וטרחם
 היחירה ר"ל : (טז) רש"י העדות החורה שהיא לעדות ציני וציניכם
 שניתי אחכם תצוח הכחובות צה ע"כ והקשה הר"ם דבסיפור הקמת
 המשכן כתיב ויקח ויחן את העדות אל הארון שהוא ע"כ קיום הצווי
 דהכא ושם פי' את העדות הלוחות לא החורה כמו שכחז פיה וכחז עליו
 הרב"א ולא דק צנדבר מפני דכתיב ואל הארון חחן את העדות אשר חחן
 אליך ולא שייך זה צלוחות דהא הלוחות לא חחן הקצ"ה לחטה אלא
 חטה פסל אוחס ואין לומר על צברי לוחות שהיו מונחים צלרון דלמה
 יחלה הדבר צצברי לוחות ולא צלוחות שלימות ועוד הלוחות שאינם
 שלימות אינם עדות דער צריך שיהיה צשליותו ואין יהיה עדות דבר
 שכבר נשבר אלא על החורה קמייירי כו' עכ"ל ואני חמה על הרצ הזה
 החורה שכחצה לסוף ארבעים שנה ציום חוחו של חטה שכחצה ונחנה
 לצני לוי כמו שכחז שם איך יצוה לו שיתנה אל הארון ציום הכניסו
 הארון לחשכן ועוד אני חמה תאר על הרצנים הללו שהם הרב"א שי'
 והר"ם ז"ל שמוזן חווך דבריהם שצווי מלאכ' המשכן היחה צלרבעים
 יום ראשונים ועל הלוחות הראשונות נאמר ונחא אל הארון את העדות
 אשר חחן אליך וכן כחז רש"ם ז"ל צפירום צמוך צדיבור החחחיל וא'
 הארון חחן את העדות ח"ל לזה שיתן צו את העדות אשר יחן לו צבוץ
 הארבעים יום כדכתיב ויחן אל חטה ככלתו לדבר אחר צביני שני
 לוחות העדות עכ"ל ואוחו הפסוק על הארבעים יום הראשונים נאמר
 הרי משמע צפי' שהוא מושב שצווי מלאכה המשכן היחה צמוך הארבעי'
 וום הראשונים שחיים חחן חורה צו' צסיון ער י' צצחתם שהם היו קודם
 מעשה העגל והרי כל התדרשים מלאים חוה שצוה להם על מלאכה
 המשכן כדי לכפר להם על מעשה העגל וכן פרש"י צפי' סיד הסירים על
 פסוק צרו החור דוירי לי ע"ש וא"כ על כרחך לא נצטוה על מלאכה
 המשכן אלא צארבעים השלישיים שצאתעיים לא נצטוה כלום רק
 החפלל על מעשה העגל או נצטוה חיד שחארצה הש"י על מעשה העגל
 צאתעיים ועל כל פנים לא נצטוה עליו צראשונים ואין נאמר דנחא
 א הארון את העדות על לוחות הראשונים נאמר זה א"א לכן ר"ל לפרש
 שמה שפרש"י כאן העדו' החורה שהיא לעדות כו' וצמעשה דכתיב ויחן

אונקלוס

וּמְלִילַי יי עם מִשָּׁה לְמִימַר : ב מְלִיל עם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרָשׁוּן קְדָמִי אִפְרָשׁוּתָא
 מִן כָּל גְּבַר דֵּי יִתְרַעַה לְבַה תִּסְבּוֹן יִת אִפְרָשׁוּתִי : ג וְדָא אִפְרָשׁוּתָא
 דֵּי תִסְבּוֹן מְנַהֵן דִּהָבָא וְכִסְפָּא וְנַחְשָׁא : י וְתִבְלָא וְאַרְנֻנָא וְצִבְע וְדוּרֵי וּבּוּץ
 וּמַעְזֵי : ה וּמִשְׁכֵּי דְדַכְרֵי מְסַמְקֵי וּמִשְׁכֵּי מְסַנּוּנָא וְאַעֵי שְׁפִין : ו מִשְׁחָא לְאַנְהָרוּתָא
 בּוּסְמִיָּא לְמִשְׁחָא דְרִבּוּתָא וְלְקַמְרַת בּוּסְמִיָּא : ז אֲבָנֵי בּוּרְלָא וְאֲבָנֵי אִשְׁלֻמוּתָא
 לְשִׁקְעָא

שפתי חכמים

אריה 1234567
רע"ה

אמר דאין לומר איסכא דאחא מלינו כהדיא דש פסחים ע"כ
 פכלת אמר והואיל שמלינו כנגדי כהונה דהכלת אמר ודאי
 ארגמן נמי מין אמר כנוט : ט דאי קאי אשורות סילל
 ושורות של עוים וכאז עוים במקום טזה של עוים תשני
 שזו אחס מן העוים עמנן : י דאלו מהחלת כרייתן סילל
 אדומים : כ והתא דיהוקאל מין חיה עמאה סיא וקלא
 חילן שמו כמ"ט כגמרא פרק ב"מ : ל מהר"ן ס' פדכתיב
 נישיעיה אהן כמדבר ארו טסט וגו' משמע דלפתיד ישיה
 אכל עכשיו לא : מ דק"ל למאור ל"ל לכך ס' שן זית וז'
 שטיה שן זה פאונט משאר שמיים כמו שמפורט מנגרנו
 בראש סיה וע"כ ולמה סיה זה השמן שמדליקין בו בנרות
 מאונט משאר שמיים ומתקן להעלות נר תמיד שיוכל להעלות
 תמיד שלא יכנו : נ פירוש מאוס שבשמיים של שן
 המשחה אינן שום בשמים אלא בשמים מיוחדים ששם מר
 דור וכו' אלא שכתוב ק"ר וככה לשמן המשחה ששם
 והר"ם סריך ע"כ : ס כלו' ששם משורש שריכים
 להקטיר ערב ובקר כי הסמים עמנן אינן משורשין בואהם
 תאז אלא בני תאז . הר"ם סריך בעירובו ע"כ :
 ע שלא תאמר אבני ששם ואבני מלואים לאפוד וכן להשן
 הולך רש"י לפרש כן וכמו הר"ם שאע"פ שהיו אבני ששם
 גם נחשן כיון שזמנא מלואים סוללת כל אבני ההשן הנה גם
 הששם בכלל ואם כן לא אמר אבני ששם רק כעבור ואהם
 אבני

טזה של ט פיה לכך ת"א ומעזי הבא מן העוים
 ולא עוים עמנן שמרגום של עזים עיזא : (ה) מלדמים .
 לכוונת סיה אדום לאחר י עבודן : תחשים . (שכח
 כח) מין חיה ולא סיה אלא ב לשעה והרבה גוויים
 סיו לה לכך מהרנס ססנונא וְנַחְשָׁא ומחפאר בנויין
 שלו : ועזי שפיים . ומאין סיו להס ל במדבר פירש
 רבי הנחומא יעקב אביו נסה ברוח הקדש שעתידין
 ישראל לבנות משכן במדבר והביא ארזים למלרים
 ונטעם וזה לבניו ליסלס עמיהם כשיאלו ממלרים :
 שמן למאור . שמן זית זך ט להעלות נר תמיד :
 בשמיים לשמן המשחה . שנעשה למשוח כלי נ המשכן
 והמשכן לקדשו והולרכו לו בשמים כמו שמפורש כבי
 טשא : ולקמרת הסמים . שהיו מקטירין בכל ערב
 ובקר כמו שמפורש בואהם תאז ס ולשן קמרת
 העלאת קיסור ותמרות עפן : (ז) אבני ששם . שטיה
 הולרכו שס לטורך האפוד האמור בואהם תאז :
 מלואים . על שס שעשין להס בזהב מושב כמין
 גומא וכוונתן האבן שס למלאות הגומא קרוייה אבני
 מלואים ומקום המושב קרוי משננות : לאחד ולחשן .
 אבני הששם לאפוד ואבני המלואים לחשן ע והשן
 ואפוד

התורה והמצוה

(ג) ויקחו לי תרומה הטהרה כמה פרטים : (א) לא אמר ויקחו לי תרומה, שאז היה מ"פ וחייב על כ"א
 ליתן, וה' רצה שתרומה זו תהיה מדבנה לכ ורזון חשפי לא ע"י שום הכרח, ואם סיה הצווי שיטנו,
 סיו עתמים בהבנת ע"י הצווי, לכן בחר שאינו מטיה שיטנו רק שימנו נבואים לקבל ממי שירצה ליתן, (ב) לי
 לשמי, שלא יערב ברוהו פניה חיטימה להסכנד או להספאר בנדבתו או ע"מ לקבל פרס וכדומה רק לשם ה'
 בלבד, (ג) שיקחו תרומה, שהטון לא יתן כל רכושו רק תרומה לבד כמ"ס המבזבו אל יבזבו ויהר
 מחומש, (ד) מאת כל איש שכבר בארתי בהטו"ה (ט ס' קנג) שנמקום שבה לשון לקיחה על שלוקה מן
 הטון ברטון דרך מחסה יס הבדל בין לשון קח ססנו ובין לשון קח סאתו, שקח מאתו מציין שטון ברטון
 סונ שלא ע"י שום הכרח, ולא יבא לשון קיחה מאתו אם לוקם מן המקום או מכלחי בעל רטון, וזכה כמ"ס
 מאת כל איש, מציין שהטון הוא בעל רטון וכחירה וטון בעוב לבו, לא ע"י שיכריחוהו אהרים או שיתן מפני
 כבושה ופדומה, (ה) שלא יחטבו שלא יקחו נדבה זאה רק מן העשירים וראשי הטהרה, אמר מאת כל איש,
 (ו) שלא יחטבו שאין לקבל רק נדבה גדולה ודבר חשוב, אמר אשר ירבונו ל'בו כל מה שיתנדב אף חוס
 אפוד, (ז) רמז מ"ס דוד הע"ה (דה"א כ"ס) כי ממך הכל ומידך נתנו לך, כי כל הקנינים מתחסיים לה' ושלו הם כמ"ס
 (פני כ) לי הכסף ולי הזהב, ואינן של האדם, רק בעת שמתנדב לה"ס אז הוא זוכה בהם שיהפך כאלו הוא שלו ואז
 הוא לוקח מה' וזוכה בו ויהפך שהתנדב משלו לה', ועו"ל ויהרז לי, שעי' שיתנדב לשם ה' הוא לוקח מה'
 וזכה בו :

(ג) ויקחו לי תרומה (ח) ויהי שלא יקחו רק ע"י מיניכ הנהשנים שהס עמנן נעשה מהס המשכן, לא שימכרו הנדבות
 או יחליפו ויקחו שמורסם דברים הזריכים למלאכה, ובאשר היה המשכן שקול כענד העולם כמ"ס חז"ל
 שנכרת ביו"ד ס"א כשה"ל והעה"כ סיו ע"ו מיניס בהספרס, ורמז נמלת זאה יחוד קוב"ה ושכיניסה, מלס
 זאה עם הו"ו כוודע :

וישן

יהו"ה עמו, ויָהֵב לְשָׂאֵר עַמּוּיִן שׁוֹלְטָנִין רַבְרָבָן מְמַנֵּן עַלְיֵיהוּ, וְהוּא נְטִיל לְחֻלְקֵיהּ יִשְׂרָאֵל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח, (שיר ו י) מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר, יִפְּהָ כְּלַבְנָה בְּרָהּ כַּחֲמָה אֵיזוּמָה כְּנִדְגָלוֹת, מִי זֹאת, רְזָא דְתַרְיִין עֲלָמִין מִתְחַבְרָן בְּחֻדָּא, וְדָא הוּא עוֹלָם וְעוֹלָם, מִ"י הָא אֻקְיָמְנָא דְרָגָא עֲלָאָה לְעֵילָא, שִׁירוּתָא דְקַיִימָא בְּשִׂאֲלָתָא וְאֻקְרִי מִ"י, כְּמָה דְאֵת אֲמַר (ישעיה מ כו) שְׂאוּ מְרוֹם עֵינַיְכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהִים.

מתוק מדבש

וְיָהֵב לְשָׂאֵר עַמּוּיִן שׁוֹלְטָנִין רַבְרָבָן מְמַנֵּן עַלְיֵיהוּ וְנָתַן לְשָׂאֵר עַמִּים כְּדוֹר הַפְּלָגָה שְׁלוֹטוֹנִים וְשָׂרִים הַמְמוּנִים עֲלֵיהֶם, וְהוּא נְטִיל לְחֻלְקֵיהּ יִשְׂרָאֵל וְהוּא לִקְחָ חֻלְקוֹ אֵת עַם יִשְׂרָאֵל. (רמ"ק ור"ג ומפרשים)

ובפתיחה זו יפורש הפסוק ויקחו לי תרומה, שפירושו שאמר הקב"ה למשה שיאמר לישראל, מאחר שאני רציתי בהם ונדבקתי ונקשרתי עמהם, ראוי להם שגם הם יקחו אותי לחלקם לאלו"ה, ותרומה פי' לשון רוממות, דהיינו לרומם אותי עליהם ע"י שימליכוני עליהם, ואות ו' של ויקחו היא אות המוספת, כלומר כמו שאני לקחתי אותם לי לעם, כן גם הם יקחו אותי לאלהי"ם. (כא"ג)

פי' הפסוק המובא להלן, הנה מדבר שם בשבח כנסת ישראל, ואמר מי זאת הנשקפה מי היא וכמה גדולה וחסובה היא זאת אשר מתחילה היתה נשקפה ונראית כמו שחר כוזהר כוכב השחר, ולאחר זה נתעלתה עד שנעשית יפה כלבנה, ואחר זה הוסיפה עוד ביופי עד שנעשית ברה כחמה, ולפי רוב חשיבותה ומעלתה היא איזומה כנדגלות מטלת אימה על רואיה כמו דגלים ממחנות רבות המטילים אימה על רואיהם. (מלכות)

רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח לְפָרֵשׁ מִשְׁכַּח מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָפָה כְּמוֹ שָׁחַר יִפְּהָ כְּלַבְנָה בְּרָהּ בְּחֻדָּא אֵיזוּמָה כְּנִדְגָלוֹת וְאֲמַר מִשְׁכַּח מִי זֹאת צ' תִּצּוֹת אֲלוֹ רְזָא דְתַרְיִין עֲלָמִין הֵם קוֹד שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׁהֵם לָאָה וְרַחֵל שְׁכַל אַחַת הִיא עוֹלָם צַפְנִי עֲנַמָּה (כמנואר) צַלְמִי פִּיט, לָאָה נִקְרָאת מִ"י וְרַחֵל נִקְרָאת זֵא"ת, מִתְחַבְרָן בְּחֻדָּא וְהֵם מִתְחַצְרוֹת יַחַד, כִּי לְפַעְמִים לָאָה נִכְלַת צַרְחַל וְלְפַעְמִים רַחֵל נִכְלַת צַלְאָה, וְשַׁחֲמִין נַעֲשׂוֹת פְּרִטוֹף אַחַד, וְדָא הוּא עוֹזָם וְעוֹזָם וְעַל זֶה נִאֲמַר מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, וּמִפְרָשׁ מֵהִיכֵן זְכַמָּה לָאָה שְׁמַקְרָא מִ"י, וְאֲמַר כִּי מִלַּת מִ"י, הָא אֻקְיָמְנָא הָרִי הַעֲמַדְנוּ אֹתָהּ, דְרָגָא עֲלָאָה לְעֵילָא שְׁהִיא מִדְרַגָּה עֲלִיוֹנָה לְמַעְלָה מִזּוּרִין וְהִיא אֵימָא עֲלָאָה, שִׁירוּתָא דְקַיִימָא בְּשִׂאֲלָתָא וְאֻקְרִי מִ"י וְהִיא פְּרִטוֹף הָרָאשׁוֹן הָעוֹמֵד לְשַׁלְּהָ וְנִקְרָאת מִ"י, כִּי כֵּן פִּשְׁטָה הַמְלָה שְׂשׂוֹל מִי הוּא, וְאִין מִשִּׁי, כִּי מְרוֹב הָעֲלָמָה אִין הַשְּׂגָה צַעֲמִיוּתָהּ רַק מָה שְׁהִיא מִתְלַצֶּמֶת צוּרִין, וּמִצִּיל רַחֵיָה שְׁאֵימָא נִקְרָאת מִ"י כְּמָה דְאֵת אֲמַר שְׂאוּ מְרוֹם עֵינַיְכֶם וּרְאוּ מִי בְרָא אֱלֹהִים פִּי

זאת דרגא תתאה לתתא, עלמא תתאה, ותרווייהו תרין עלמין,
בבורא חדא, בקשורא חדא פחדא.

הנשקפה, פד מתחברן תרווייהו פחדא, כמו שחר, פד בעינא שחרותא
לאנהרא, ולבתר אתנהיר פסיהרא, פד (פניש) פטש בה נהירו
דשמשא, ולבתר פשמשא, פד קיימא סיהרא בשלימו.

מתוק מדבש

מ"י שהיא אימא זרא את אלה, דהיינו את הו"ק דז"א שכל אחד כלול מו"ק הרי הם
כמנין אל"ה, והנה מודע שכל עצמותה של לאה נתקנה מאחוריים דאימא, לכן גם לאה
נקראת מ"י הגם שטיקר כנוי "מיי" הוא צאימא.

ומש"כ זא"ת היינו דרגא תתאה לתתא עלמא תתאה היא מדרגה תחמונה למטה
שהיא עולם התחמון, דהיינו רחל שהיא תחמונה מלאה, והיא עלמא דאחגליא
שאפשר להשיג בה ולומר "זאת" היא, ותרווייהו תרין עלמין ושתיים רחל ולאה הם
צי' עולמות כנ"ל, בבורא חדא שלפעמים מתחזרות יחד ונעשות פרנוף אחד לכן אמר
הנשקפה זלשון יחיד, והיינו צעת הנסירה כשנה"י דאימא מתלצשים בחוכן שאז הן נקשרות
יחד בקשורא חדא פחדא זקשר אחד יחד, לפי שרק שתיים צידה יספיקו ויכלו להלביש
בחוכן את אורך הנה"י דאימא. (כמבאר בשכ"ט פ"א וזדרוש ד' מק"ש שעה"מ) (שעת ריון)

ומש"כ מיי זאת הנשקפה היינו פד מתחברן תרווייהו פחדא כאשר מתחזרות רחל
ולאה שתיים כאחת, אז מ"י זא"ת נראות כפרנוף אחד, והיינו אחר חרות לילה
צעת היחוד דיעקב ולאה בכל אורך קומת ז"א, ואז רחל נותנת ללאה בהשאלה כל הכלים
שלה, כמו שחר היינו פד בעינא שחרותא לאנהרא כשהשחר רוצה להאיר, כי יחוד
זה מתמיד ונמשך כל חרות האחרונה של הלילה עד אור הצקר, וכשהשחר מתחיל להאיר
עדיין הם מחזרות, וזבתר ואחר כל התקונים הנעשים בצקר ע"י כל סדר התפלה
מזכרות השחר עד שמגיעים לתהלות לא"ל עליון גואלם, שאז צריך לקום לכבוד הארות
היסוד של או"א וז"א, כי אז אתנהיר סיהרא (ה"ג) מאירה הלצנה שהיא רחל, דהיינו
שהארות היסודות האלו יורדות ומאירות בה כשהיא צהיכל הרעון דצריאה וגורמות לה
שתחזור שם פצ"פ עם יעקב ותמיד עמו, ועל זה נאמר יפה כלצנה, ואח"כ בפסוק אדני
שפתי תפתח עולים להיכל קדש הקדשים דצריאה, והיינו פד פטש בה נהירו דשמשא
כשמכה ומאיר בה אור השמש שהוא ז"א שציקודו כלולים היסודות של או"א, ועי"ו הם
עולים לעולם האצילות, וזבתר פשמשא ואח"כ היא נעשית פרנוף שלם כז"א הנקרא
שמש, והיינו פד קיימא סיהרא בשלימו כשרחל עומדת בשלימותה בעולם האצילות, ואז
היא צרה כחמה.